

Decizie nr. 365/2017

din 30/05/2017

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 578 din 19/07/2017

Decizia nr. 365/2017 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 163/2015 privind standardizarea națională

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia-Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Valentina Bărbățeanu	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 163/2015 privind standardizarea națională, excepție ridicată de Lucian Todoran în Dosarul nr. 3.782/117/2016 al Tribunalului Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale și care constituie obiectul Dosarului nr. 3.358D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, apreciind că autorul acesteia nu formulează veritabile critici de neconstituționalitate, ci pune în discuție aspecte referitoare la modul de aplicare a legii, ceea ce nu intră în competența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 12 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 3.782/117/2016, Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 163/2015 privind standardizarea națională, excepție ridicată de Lucian Todoran într-o cauză având ca obiect soluționarea acțiunii prin care s-a cerut instanței obligarea Direcției de Sănătate Publică a Județului Cluj la comunicarea informațiilor de interes public solicitate de reclamant și la sancționarea persoanei responsabile de necomunicarea acestor informații.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia arată că textele de lege criticate sunt de natură a pune în pericol apărarea dreptului la informație. Arată că standardele solicitate de acesta în cauza în soluționarea căreia a ridicat excepția de neconstituționalitate au valoare de act normativ, întrucât conțin reguli necesare, suficiente și posibile, conform art. 6 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, și "sunt folosite de pârâtă în mod necesar și suficient (deci nu opțional) pentru a aplica legea, a folosi niveluri maxim admisibile de zgomot, a efectua măsurătorile după anumite reguli și, în general, pentru a-și desfășura activitatea".

6. Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate răspund exigențelor de protejare a dreptului de proprietate intelectuală.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. Avocatul Poporului apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă. În acest sens, arată că autorul acesteia critică modul în care a fost aplicată legea unei situații concrete, susținerile referitoare la contextul în care au fost solicitate standarde nefiind de natură a afecta constituționalitatea textelor de lege criticate. Precizează că motivele de neconstituționalitate invocate nu privesc prevederile legale în discuție, autorul excepției urmărind, în realitate, să evidențieze situația de fapt concretă în care s-a aflat din cauza aplicării normelor criticate, aspecte care, potrivit art. 2 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992, excedează competenței instanței de contencios constituțional. Menționează faptul că, în jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională a statuat că nu intră în atribuțiile sale cenzurarea aplicării legii de către instituțiile publice sau instanțele judecătorești, context în care excepțiile prin care nu s-a vizat un control de constituționalitate asupra unor norme juridice, ci doar aplicarea acestora, au fost respinse de instanța de contencios constituțional, ca inadmisibile. Exemplifică, în acest sens, cu deciziile nr. 14 din 9 februarie 1999, nr. 1.665 din 15 decembrie 2009 și nr. 148 din 17 martie 2015.

9. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 163/2015 privind standardizarea națională, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 30 iunie 2015, care au următoarea redactare:

- Art. 8 alin. (1) și (2):

"(1) Standardele române, standardele europene, standardele internaționale și documentele de standardizare europeană și internațională, inclusiv proiectele lor, sunt considerate documentații științifice în sensul Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare, și sunt protejate prin drepturi de autor.

(2) Reproducerea integrală sau parțială și difuzarea standardelor române, europene și internaționale și a documentelor de standardizare europeană și internațională se admit numai dacă există în prealabil acordul scris al organismului național de standardizare".

12. În opinia autorului excepției, textele de lege criticate contravin prevederilor art. 31 alin. (1) și (2) din Constituție potrivit cărora dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit, autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, fiind obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul acesteia a solicitat Direcției de Sănătate Publică a Județului Cluj întreaga documentație aferentă determinărilor sonometrice efectuate în luna august 2016, cu ocazia desfășurării în municipiul Cluj a festivalului "Untold", precum și să i se comunice locul în care poate consulta anumite standarde (STAS 10009-88 Acustica urbană. Limite admisibile ale nivelului de zgomot și SR ISO 1996/2-08 Acustică. Descrierea, măsurarea și evaluarea zgomotului din mediul ambiant. Partea 2: Determinarea nivelurilor de zgomot din mediul ambiant). Direcția de Sănătate Publică a Județului Cluj i-a adus la cunoștință că buletinele de determinare sonometrică și procesele-verbale de constatare întocmite de angajații acesteia nu sunt documente care fac parte din categoria informațiilor publice, iar pentru standardele solicitate se poate adresa Organismului Național de Standardizare în România. În întâmpinarea depusă la dosarul instanței, Direcția de Sănătate Publică a Județului Cluj a invocat, în apărare, prevederile de lege criticate în cauza de față. Prin răspunsul la această întâmpinare, reclamantul a formulat, alături de alte apărări, și excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 163/2015, prin raportare la dispozițiile art. 31 din Constituție referitor la accesul la informațiile de interes public.

14. Analizând textele de lege ce formează obiectul prezentei excepții de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 163/2015 prevăd că standardele române, standardele europene, standardele internaționale și documentele de standardizare europeană și internațională, inclusiv proiectele lor, sunt considerate documentații științifice în sensul Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 60 din 26 martie 1996, și sunt protejate prin drepturi de autor. Ca atare, reproducerea integrală sau parțială și difuzarea acestor standarde se admit numai dacă există în prealabil acordul scris al organismului național de standardizare.

15. Curtea observă că definiția standardului este dată de art. 2 pct. 1 din Regulamentul Uniunii Europene nr. 1.025/2012 din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană, de modificare a Directivelor 89/686/CEE și 93/15/CEE ale Consiliului și a Directivelor 94/9/CE, 94/25/CE, 95/16/CE, 97/23/CE, 98/34/CE, 2004/22/CE, 2007/23/CE, 2009/23/CE și 2009/105/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Deciziei 87/95/CEE a Consiliului și a Deciziei nr. 1.673/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 316 din 14 noiembrie 2012, act european obligatoriu, cu aplicabilitate directă în dreptul intern, care precizează că standardul reprezintă o specificație tehnică, adoptată de un organism de standardizare recunoscut, pentru aplicare repetată sau continuă, a cărei respectare nu este obligatorie.

16. Potrivit art. 9 din Legea nr. 163/2015, activitatea de standardizare națională se realizează de către Asociația de Standardizare din România - ASRO, care este organismul național de standardizare recunoscut ca atare prin Hotărârea Guvernului nr. 985/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 612 din 7 iulie 2004. Legea îi conferă acesteia, prin art. 12 alin. (1) lit. d), atribuția de a publica standardele române, precum și pe acelea de a asigura informarea publică prin publicarea și difuzarea acestora și a altor publicații relevante privind standardizarea națională. De asemenea, art. 12 alin. (1) lit. o) prevede că ASRO are printre atribuții și elaborarea și publicarea lunară a Buletinului standardizării. Aceste prevederi se coroborează cu dispozițiile art. 7 lit. b) din Legea nr. 8/1996 care includ în obiectul dreptului de autor documentațiile științifice, consacrand un drept de proprietate intelectuală autorului acestora, care se bucură de protecția legală instituită prin legea menționată.

17. În cauza de față, unul dintre standardele invocate de autorul excepției, STAS 10009-88, nu mai este aplicabil, fiind anulat, iar cel de-al doilea, SR ISO 1996/2-08, este menționat în Norma de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, aprobată prin Ordinul ministrului sănătății nr. 119/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 127 din 21 februarie 2014, care, în art. 16, precizează explicit limitele nivelului de presiune acustică permise în diverse situații, măsurate conform acestui standard. Astfel, art. 16 din anexa la Ordinul nr. 119/2014, menționat anterior, are următorul conținut normativ:

"(1) Dimensionarea zonelor de protecție sanitară se va face în așa fel încât în teritoriile protejate vor fi asigurate și respectate valorile-limită ale indicatorilor de zgomot, după cum urmează:

a) în perioada zilei, nivelul de presiune acustică continuu echivalent ponderat A (A_{eqT}), măsurat la exteriorul locuinței conform standardului SR ISO 1996/2-08, la 1,5 m înălțime față de sol, să nu depășească 55 dB și curba de zgomot Cz 50;

b) în perioada nopții, între orele 23,00-7,00, nivelul de presiune acustică continuu echivalent ponderat A (LA_{eqT}), măsurat la exteriorul locuinței conform standardului SR ISO 1996/2-08, la 1,5 m înălțime față de sol, să nu depășească 45 dB și, respectiv, curba de zgomot Cz 40.

(2) Pentru locuințe, nivelul de presiune acustică continuu echivalent ponderat A (LA_{eqT}), măsurat în timpul zilei, în interiorul camerei cu ferestrele închise, nu trebuie să depășească 35 dB (A) și, respectiv, curba de zgomot Cz 30. În timpul nopții (orele 23,00-7,00), nivelul de zgomot LA_{eqT} nu trebuie să depășească 30 dB și,

respectiv, curba Cz 25".

18. Curtea reține că aceste valori sunt cele care prezintă interes general, ele devenind cunoscute prin încorporarea în actul normativ menționat a concluziilor activității de cercetare științifică. În schimb, ansamblul de enunțuri cu caracter științific și descrierea operațiunilor tehnice care conduc la stabilirea acestor cuantumi/valori constituie obiect al dreptului de proprietate intelectuală și beneficiază de protecție legală, în sensul că, pentru a cunoaște setul de indicații științifice prin respectarea cărora se ajunge la determinarea valorilor la care ordinul ministrului sănătății mai sus referit face trimitere, trebuie achitată o sumă de bani care dă dreptul la utilizarea standardului, ca operă științifică. Așadar, obținerea acestor documentații științifice este posibilă cu condiția plății unei sume de bani cu titlu de remunerație corespunzătoare dreptului de autor care poartă asupra acestora. De altfel, un rezumat succint al acestor standarde este pus la dispoziția oricărei persoane, în mod gratuit, pe site-ul de internet al Asociației de Standardizare din România.

19. Autorul excepției de față, sub pretextul respectării dreptului la informație, urmărește să obțină chiar conținutul științific al standardului în discuție, documentul ce constituie cercetarea efectuată în materia acusticii, dar care, așa cum s-a arătat mai sus, se află sub protecția dreptului de autor.

20. În acest context, Curtea observă că art. 31 din Legea fundamentală, invocat în cauză în motivarea prezentei excepții, nici nu are incidență în analiza constituționalității textelor de lege criticate. Autorul acesteia extinde sfera de aplicare a dreptului constituțional de acces la informațiile publice - care, în ce privește valorile mai sus precizate, este incident și, în același timp, respectat ca urmare a încorporării acestora într-un act normativ publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I - la conținutul propriu-zis al standardelor, care este, însă, plasat în domeniul de aplicare a Legii nr. 8/1996, fiind circumscris unui ansamblu de mecanisme destinate protejării creațiilor intelectuale.

21. Această protecție oferită prin lege drepturilor de proprietate intelectuală este justificată de necesitatea apărării produsului inteligenței umane, prin noțiunea de proprietate intelectuală înțelegându-se totalitatea drepturilor asupra creațiilor genului uman referitoare la opere literare, artistice, științifice, invențiile din toate domeniile, descoperirile științifice, precum și drepturile aferente activității intelectuale în domeniile industrial, științific, literar și artistic.

22. În considerarea faptului că standardele reprezintă, în mod concret, un ansamblu de enunțuri și constatări științifice, de raționamente și demonstrații specifice rezultate din studiul de specialitate al domeniului analizat, a căror înlănțuire logică se constituie într-o creație intelectuală, este justificată plasarea acestora în sfera de protecție oferită de Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

23. Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe concretizează această protecție legală în dreptul pe care i-l conferă autorului unei opere de a decide dacă, în ce mod și când va fi adusă opera la cunoștință publică [art. 10 lit. a) din lege].

24. Potrivit art. 13 din Legea nr. 8/1996, utilizarea unei opere dă naștere la drepturi patrimoniale, distincte și exclusive ale autorului de a autoriza sau de a interzice reproducerea și/sau distribuirea operei. Protecția oferită de Legea nr. 8/1996 drepturilor de autor este în spiritul prevederilor constituționale ale art. 44 alin. (1) care garantează dreptul de proprietate privată și permite stabilirea prin lege a conținutului și a limitelor acestuia. Legea nr. 163/2015 armonizează activitatea de standardizare națională cu dispozițiile Legii nr. 8/1996, recunoscând caracterul de documentație științifică al standardelor, acestea bucurându-se, astfel, de protecția conferită dreptului de autor [art. 7 lit. b) din Legea nr. 8/1996]. În concretizarea acestui mecanism de protecție, standardele sunt accesibile inclusiv în ce privește conținutul lor cu valoare științifică, dar numai după achitarea unei sume de bani corespunzătoare dreptului de autor protejat.

25. Așadar, accesul la aceste standarde nu este blocat, astfel că nu poate fi constatată nesocotirea prevederilor art. 31 din Constituție, ci ele sunt accesibile publicului în măsura în care există acordul Asociației de Standardizare din România. Art. 12 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 163/2015 stabilește că acest organism are atribuția de a publica standardele române, precum și pe cea de a asigura informarea publică prin publicarea și difuzarea acestora și a altor publicații relevante privind standardizarea națională. De asemenea, art. 12 alin. (1) lit. o) prevede că ASRO are printre atribuții și elaborarea și publicarea lunară a Buletinului standardizării.

26. Prin urmare, în condițiile în care dreptul de autor dă naștere unor drepturi patrimoniale rezultate din utilizarea operei, condiționarea obținerii standardelor de plata unei sume de bani care reprezintă, în fapt, contravaloarea utilizării obiectului dreptului de autor nu contravine dreptului la informație.

27. Așadar, în speță, dreptul de acces la informațiile de interes public a fost respectat prin aducerea la cunoștința publică a valorilor maxime admisibile ale nivelului de zgomot urban ce rezultă din respectivele standarde, ca urmare a precizării acestora într-un act normativ publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, accesul persoanelor interesate la conținutul propriu-zis al standardelor fiind și el asigurat, dar sub rezerva respectării atributelor conferite de dreptul de proprietate intelectuală ce poartă asupra acestora, concretizată în achitarea unei sume de bani ca remunerație pentru dreptul de autor.

28. În consecință, Curtea constată că nu poate fi reținută critica formulată de autorul excepției, întrucât textele de lege supuse controlului de constituționalitate nu interzic accesul liber la o informație de interes public, ci doar consacră caracterul de documentație științifică a anumitor standarde, plasându-le în sfera de aplicare a Legii nr. 8/1996, ceea ce le conferă un regim diferit de cel al actelor normative cu care autorul excepției pretinde că ar putea fi asimilate.

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Lucian Todoran în Dosarul nr. 3.782/117/2016 al Tribunalului Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 163/2015 privind standardizarea națională sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII
CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER
DORNEANU

Magistrat-
asistent,
Valentina
Bărbățeanu